

Wstęp do bioinformatyki

Nr ćwiczenia: 1

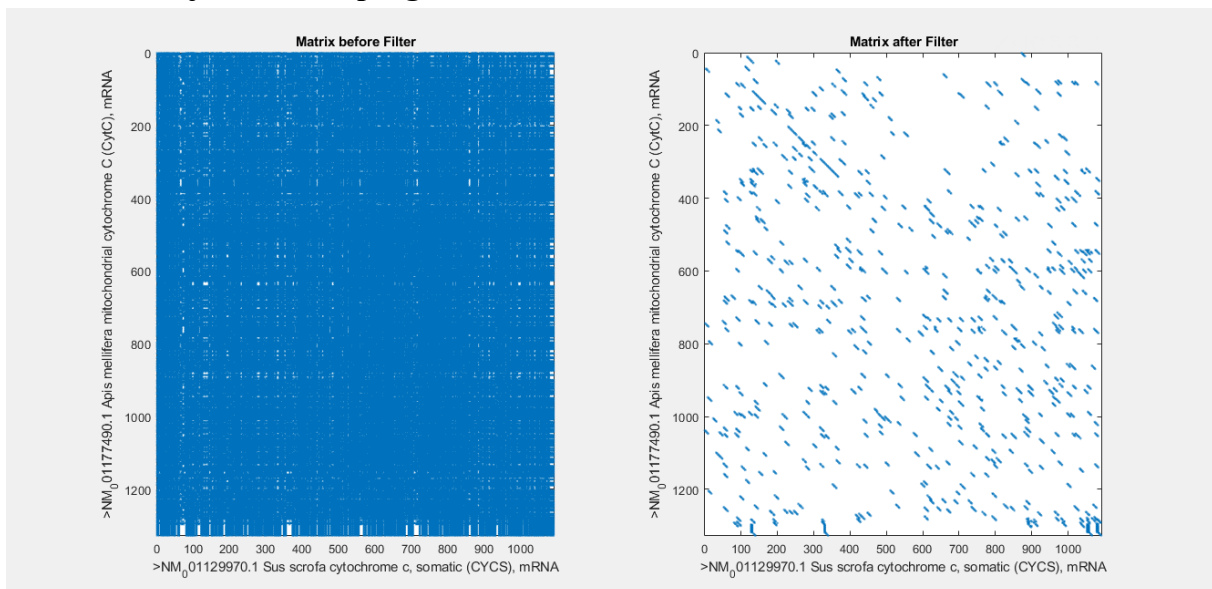
Temat ćwiczenia: Dopasowanie par sekwencji – algorytm kropkowy

Nazwisko i Imię prowadzącego kurs: dr inż. Witold Dyrka

Wykonawcy:	
Imię i Nazwisko Nr indeksu, wydział	Edyta Krukowska 217097, WPPT
Termin zajęć: dzień tygodnia, godzina	Piątek 11.15
Data oddania sprawozdania	21.03.2019

Repozytorium: <https://github.com/Edie1995/Bioinformatyka/tree/zad1>

1. Prezentacja działania programu:

Rysunek 1 Przykład działania programu, dla genów świni i pszczoły.

2. Analiza złożoności czasowej obliczeniowej i pamięciowej kodu poszczególnych plików i całego programu:

inputFasta.m

```
1 function fastaContent=inputFasta()
2
3 - fastaContent = struct('identifier',input('identifier: ','s'),'sequence',input('sequence: ','s'),'head',input('head: ','s'));
4 - checkFile(fastaContent.sequence);
5 - end
```

➤ czasowa

- 1 podstawienie (linia 3)
- 3 pobrania danych z klawiatury (linia 3)
- 1 wywołanie funkcji

$$T(n, m)=1+3+1=5$$

➤ pamięciowa

- n – rozmiar danych wpisanych z klawiatury (linia 3)
- O(5)

fetchFasta.m

```
1 function fastaContent = fetchFasta(identifier)
2 - URL = 'https://eutils.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/eutils/efetch.fcgi';
3 - fastaContent = urlread(URL,'get',{'db','nucleotide','rettype','fasta','id',identifier});
4 - end
```

➤ czasowa

- 1 podstawienie (linia 2)
- 1 podstawienie (linia 3)

$$T(n, m)=1+1=2$$

➤ Pojemnościowa

- 1 zmienna przechowująca adres strony
- n – długość łańcucha danych pobranych ze strony

$$\exists(n_0, m_0, c > 0) \forall(n \geq n_0, m \geq m_0) S(n, m) = n + 1 \leq c \cdot n \in O(n)$$

readFasta.m

```
1 function dataFasta = readFasta(file)
2 newStr = splitlines(file);
3 lines=0;
4 sequence='';
5 header='';
6 for i=1:size(newStr)
7     if(newStr(i,:) ~= "")
8         if(lines==0)
9             header=newStr(i,:);
10            lines=lines+1;
11        else
12            strpom=[sequence,newStr(i,:)];
13            sequence=strjoin(strpom);
14        end
15    end
16 end
17 id=idFasta(header);
18 sequence(sequence == ' ') = [];
19 checkFile(char(sequence));
20 dataFasta = struct('identifier',id , 'sequence',strtrim(sequence), 'header',header);
21 end
```

➤ czasowa

- 4 podstawienia (linie 2-5)
- 1 podstawienie licznika pętli (linia 6)
- Size(newStr) razy ilość inkrementacji licznika pętli (linia 6)
- Size(newStr) + 1 razy sprawdzeń warunku pętli (linia 6)
- Size(newStr) powtórzeń pętli wewnętrznej (linia 7-13)
 - 1 Sprawdzenia zgodności znaków (linia 7)
 - 1 sprawdzenie zgodności znaków (linia 8)
 - 2 podstawienia (linie 9-10 lub 12-13)
- 1 podstawienie
- 1 usuwanie pustych znaków
- 1 wywołanie funkcji
- 1 formatowanie danych wyjściowych

$$T(n,m)=4+1+size(newStr)+(size(newStr)+1)+size(newStr)(1+1+2)+1+1+1+1=10+6*size(newStr)$$

Złożoność obliczeniowa konwertowania pliku FASTA do odczytu przez program jest co najwyżej rzędu $size(newStr)$, co oznacza, że jest ona rzędu co najwyżej takiego jaka jest długość pliku tekstowego wczytanego ze strony.

$$O(size(newStr))$$

➤ Pojemnościowa

- 1 zmienna przechowująca całą sekwencję o długości n
- 1 zmienna przechowująca łańcuch znaków o długości m
- 1 zmienna przechowująca łańcuch znaków o długości $n-m$
- 1 zmienna przechowująca liczbę linii w tekście

- 1 zmienna przechowująca łańcuch znaków o maksymalnej długości n
- 1 zmienna przechowująca id o skończonej długości znaków ok.10
- n – długość danych wyjściowych

$$\exists(n_0, m_0, c > 0) \forall(n \geq n_0, m \geq m_0) S(n, m) = 4n+2 \leq c \cdot n \in O(n)$$

checkFile.m

```

1  function [] = checkFile(sequence)
2  -   permission='[A,C,G,T,U,"",newline]';
3  -   for i=1:length(sequence)
4  -       if(regexpi(permission,sequence(i)))
5  -       else
6  -           error("zły kod");
7  -       end
8  -   end
9  - end
10

```

➤ czasowa

- 1 podstawienie (linia 2)
- 1 podstawienie licznika pętli (linia 3)
- $\text{length}(\text{sequence})$ * ilość inkrementacji licznika pętli (linia 3)
- $\text{length}(\text{sequence})+1$ *sprawdzeń warunków pętli (linia 3)
- $\text{length}(\text{sequence})$ * wykonanie pętli wewnętrznej (linia 4-7)
 - 1 sprawdzenie czy tablica znaków zawiera określony znak z sekwencji (linia 4)
 - 1 podstawienie (linia 6)

Dla ułatwienia zapisu równania przyjmuję, że $\text{length}(\text{sequence})=n$

$$T(n,m)=1+1+n+(n+1)+n(1+1)=3+3n$$

Wynika z tego, że podany algorytm jest co najwyżej rzędu n , czyli długości wczytanej sekwencji.

$O(n)$

➤ Pojemnościowa

- 1 zmienna przechowująca tablicę znaków dopuszczonych
 $O(1)$

createDotPlot.m

```
1 function dots = createDotPlot(matrix1,matrix2)
2     x=length(matrix1);
3     y=length(matrix2);
4
5     dots=zeros(x,y);
6     for i=1:x
7         for j=1:y
8             if(matrix1(i)==matrix2(j))
9                 dots(i,j)=1;
10            end
11        end
12    end
13 end
```

➤ czasowa

- 3 podstawienia (linie 2,3,5)
- 1 podstawienie licznika pętli (linia 5)
- x inkrementacji licznika pętli (linia 5)
- x+1 sprawdzenia warunków pętli (linia 5)
- x wykonań pętli wewnętrznej (linie 7-11)
 - 1 podstawienie licznika pętli (linia 7)
 - y inkrementacji licznika pętli (linia 7)
 - y+1 sprawdzenia warunków pętli (linia 7)
 - y wykonań pętli wewnętrznej (linie 8-9)
 - 1 sprawdzenie zgodności elementów macierzy wejściowych
 - 1 podstawienie wartości

Dla poprawienia czytelności w podstawieniu przyjął, że $n=x$, $m=y$.

$$T(n,m)=3+1+n+(n+1)+n(1+m+(m+1)+m(1+1))=5+2n+n+nm+nm+n+2nm=5+4n+4nm$$

Złożoność obliczeniowa tego algorytmu jest co najwyżej rzędu nm

$$O(nm)$$

➤ Pojemnościowa

- x i y zmienne przechowujące rozmiary danych wejściowych $matrix1$, $matrix2$
- xy tablica macierz kropkowa

$$\exists(n_0, m_0, c > 0) \forall(n \geq n_0, m \geq m_0) S(n, m) = nm+n+m \leq c \cdot nm \in O(nm)$$

filterFile.m

```
1 function [dotPlot, compareMatrix, label1, label2]=filterFile(okno, prog,fastal, fasta2)
2
3     sequence1=fastal.sequence;
4     sequence2=fasta2.sequence;
5
6     label1=fastal.header;
7     label2=fasta2.header;
8
9     dotPlot=createDotPlot(sequence1, sequence2);
10    [x,y]=size(dotPlot);
11
12    if okno>x || okno>y
13        error('Zmniejsz okno!');
14    end
15    compareMatrix=zeros(x,y);
16
17    for i=okno:x
18        for j=okno:y
19            movingFrame=dotPlot(i-okno+1:i,j-okno+1:j) ;
20            if sum(diag(movingFrame))>=okno-prog
21                compareMatrix(i-okno+1:i,j-okno+1:j)=eye(okno);
22            end
23        end
24    end
25    makingPlots(dotPlot,compareMatrix,label1, label2);
26
27 end
28
```

➤ czasowa

- 6 podstawień (linie 3-4,6-7,9-10)
- 1 sprawdzenie warunku (linia 12)
- 1 sygnalizacja błędu (linia 13)
- 1 podstawienie (linia 15)
- 1 podstawienie licznika pętli (linia 17)
- x inkrementacji licznika pętli (linia 17)
- x+1 sprawdzeń warunków pętli (linia 17)
- x przejść pętli wewnętrznej (linie 18-23)
 - 1 podstawienie licznika pętli (linia 18)
 - y inkrementacji licznika pętli (linia 18)
 - y+1 sprawdzeń warunków pętli (linia 18)
 - y przejść pętli wewnętrznej (linie 19-22)
 - 1 podstawienie (linia 19)
 - 1 sprawdzenie warunku (linia 20)
 - 1 podstawienie (linia 21)
- 1 wywołanie funkcji

Dla poprawienia czytelności $n=x$, $m=y$.

$$T(n,m)=6+1+1+1+1+n+(n+1)+n(1+m+(m+1)+m(1+1+1))+1=10+n+n+1+n+nm+n$$
$$m+n+3nm=5nm+4n+11$$

Wynika z tego, że złożoność obliczeniowa czasowa tego algorytmu jest co najwyżej rzędu nm .

$$O(nm)$$

➤ **pojemnościowa**

- 2 zmienne przechowujące sekwencje danych wejściowych o długościach m i n
- tablica o wymiarach nm
- macierz pomocnicza o wymiarach okna

$$\exists(n_0, m_0, c > 0) \forall(n \geq n_0, m \geq m_0) S(n, m) = nm + n + m + \text{okno} \leq c \cdot nm \in O(nm)$$

chooseFunction.m

```
1 function [] = chooseFunction(okno, prog, path, filename, varargin)
2 - if(length(varargin)<1)
3 -     filterFile(okno,prog,inputFasta,inputFasta);
4 - elseif(length(varargin)==1)
5 -     filterFile(okno, prog,readFasta(fetchFasta(varargin(1)),inputFasta))
6 - elseif(length(varargin)==2)
7 -
8 -     filterFile(okno,prog, readFasta(fetchFasta(varargin(1))),readFasta(fetchFasta(varargin(2))));
9 -
10 - end
11 - saveFile(path,filename);
12 - end
```

➤ **czasowa**

- 1 sprawdzenie warunku (linia 2)
- 1 wywołanie funkcji (linia 3 lub 5 lub 8)
- 1 wywołanie funkcji (linia 11)

$$T(n,m)=3$$

➤ **pojemnościowa**

- Brak zmiennych przechowujących dane

idFasta.m

```
1 function id=idFasta(header)
2 - idLine=split(header);
3 - idFirst=idLine{1,1};
4 - id=idFirst(2:end);
5 - end
```

➤ **czasowa**

- 3 podstawienia (linia 2-4)

$$T(n,m)=3$$

➤ **pojemnościowa**

brak

makingPlots.m

```
1 function []= makingPlots(plot, compareMatrix, label1, label2)
2 -   filtered=plot&compareMatrix;
3 -   figure
4 -   subplot(1,2,1)
5 -   spy(plot);
6 -   xlabel (label1);
7 -   ylabel(label2);
8 -   title('Matrix before Filter')
9 -   subplot(1,2,2)
10 -   spy(filtered);
11 -   xlabel (label1);
12 -   ylabel(label2);
13 -   title('Matrix after Filter')
14 - end
```

➤ czasowe

- 1 podstawienie (linia 2)
- 10 dodatków do wykresu (linie 4-13)

$T(n,m)=11$

➤ pojemnościowe

brak

saveFile.m

```
1 function []=saveFile(path,filename)
2 -   sciezka=path+"\ "+filename;
3 -   print(sciezka,'-djpeg');
4 - end
```

➤ czasowe

- 1 podstawienie (linia 2)
- 1 wywołanie funkcji (linia 3)

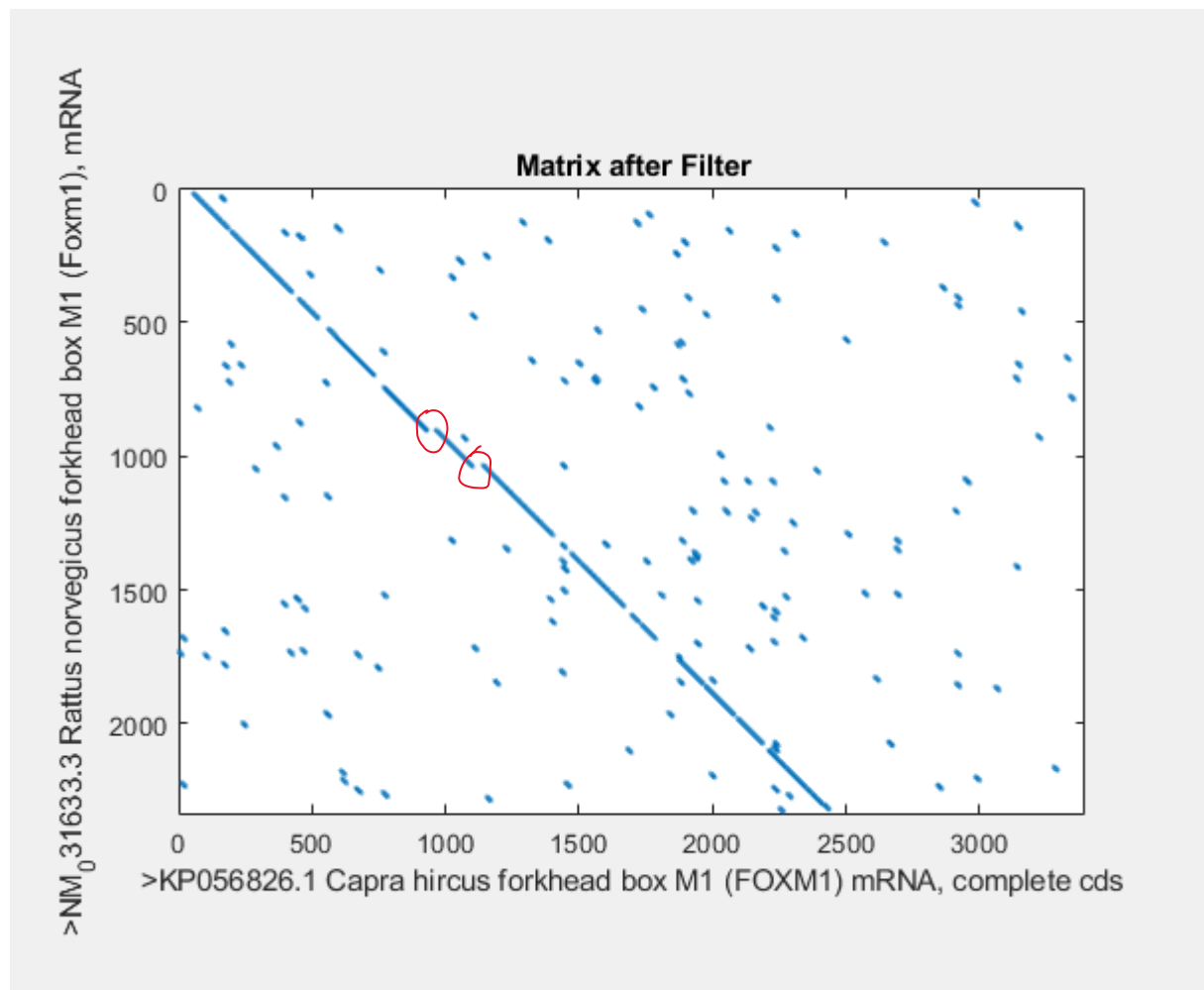
➤ Pojemnościowe

- 1 zmienna przechowująca ścieżkę pliku do zapisu

3. Porównanie przykładowych par sekwencji

3.1. Ewolucyjnie powiązanych

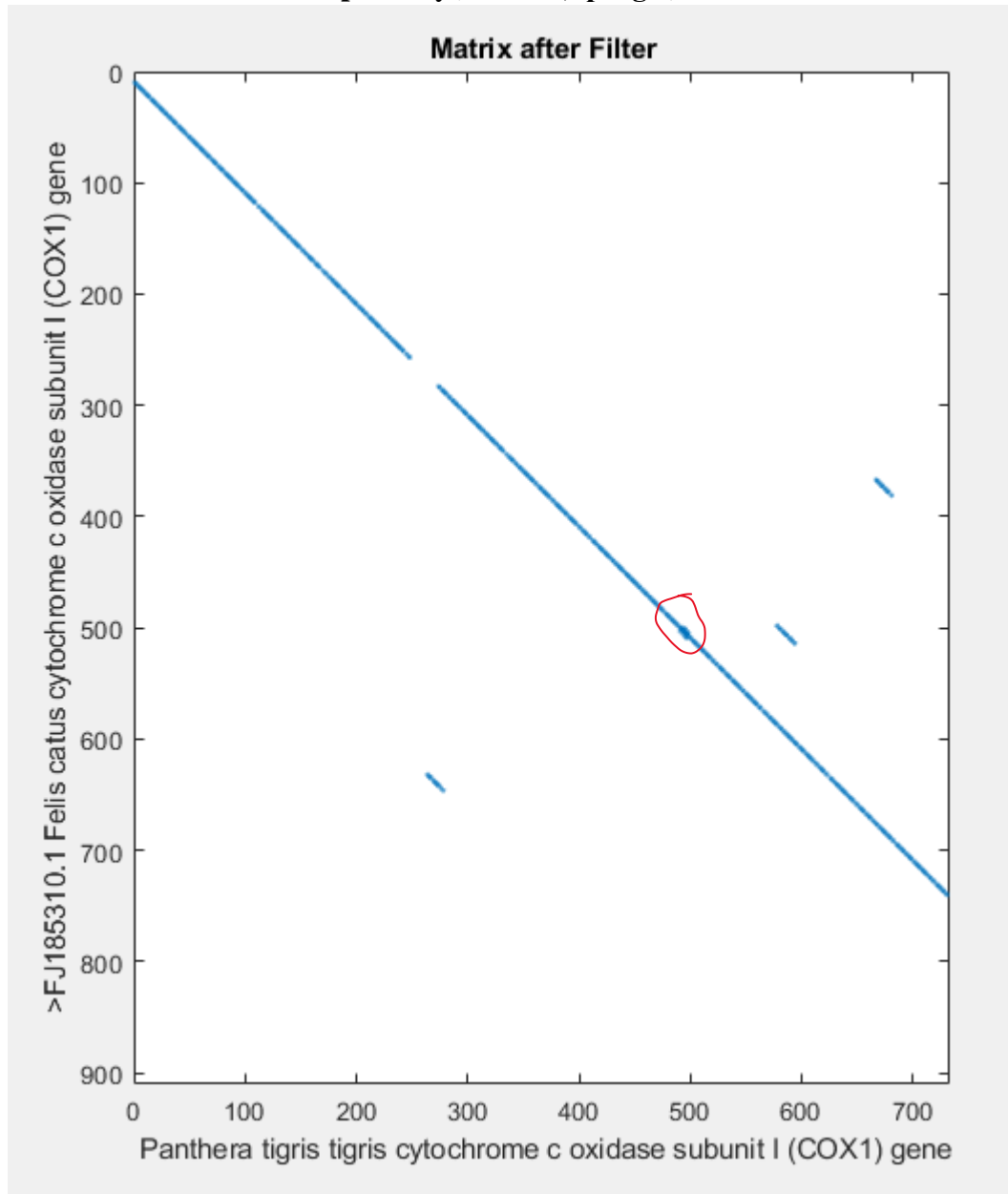
- Porównanie sekwencji szczura z kozą (okno 15, próg 3)

Rysunek 2 Macierz kropkowa porównująca szczura (oś y) i kozę (oś x)

Z przedstawionego powyżej wykresu możemy wywnioskować, że oba zwierzęta są ze sobą silnie spokrewnione. Wynika to z faktu, że zauważamy na przekątnej linię przekątną, która na to wskazuje. Sekwencje nukleotydowe szczura i kozy charakteryzują się analogią fragmentów łańcuchów nukleotydowych w większej części przekątnej. Fakt, że przekątna nie znajduje się na środku okna, wynika z faktu, że fragment łańcucha dla szczura posiada mniej elementów niż fragment pobrany dla kozy. Zauważamy, że a zaznaczonych na czerwono fragmentach występuje insercja/delecja, co powoduje charakterystyczne „przesunięcia” zgodnych fragmentów.

- Porównanie kota z panterą (okno 15, próg 3)

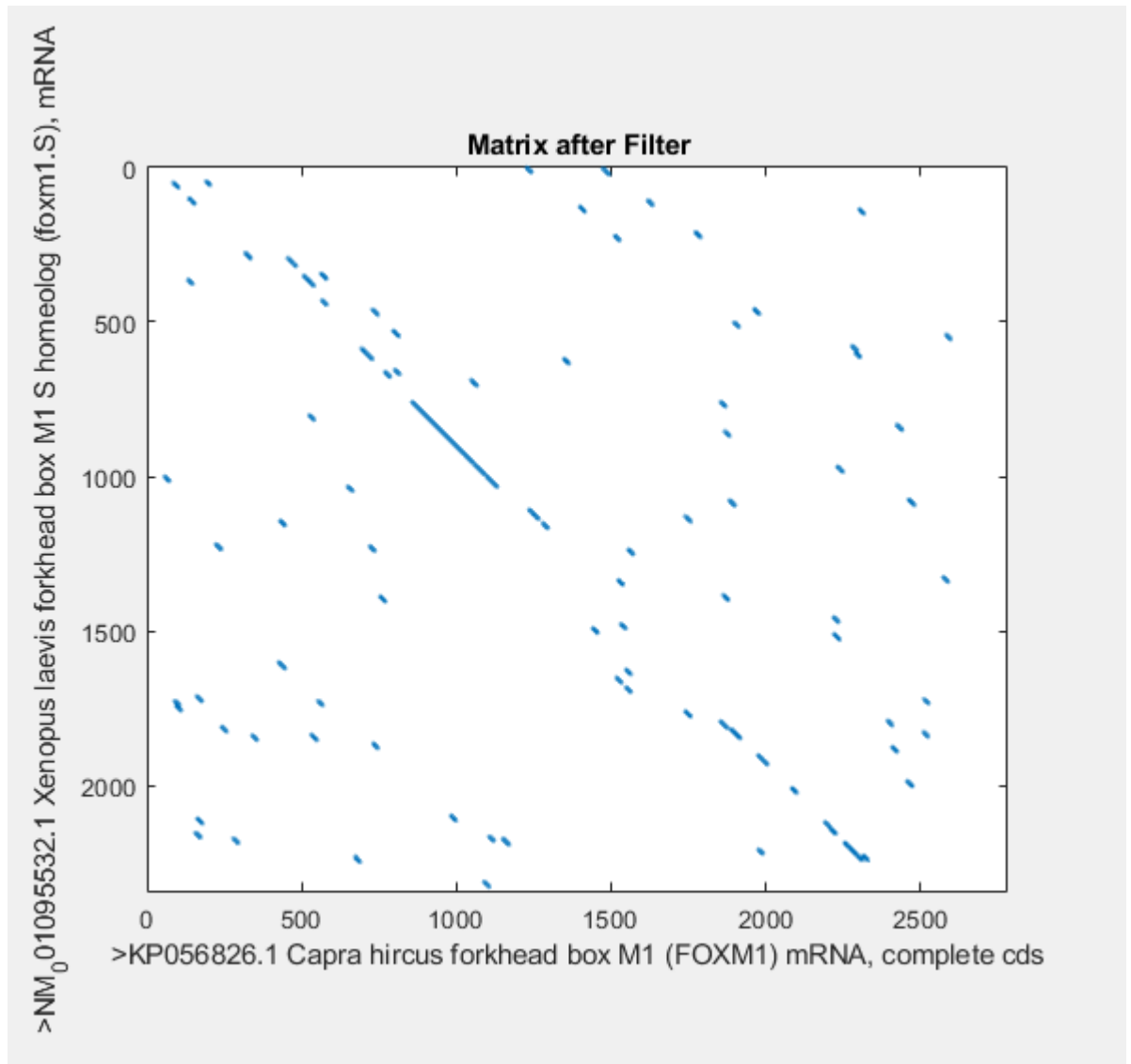

Rysunek 3 Macierz punktowa porównująca kota (oś y) z panterą (oś x)

Ponieważ, również w tym przypadku widzimy wyraźną przekątną oznacza to, że te gatunki są ze sobą silnie spokrewnione. Przekątna jest przesunięta, ponieważ, również w tym przypadku długości sekwencji różniły się od siebie. Na wykresie w miejscu zaznaczonym na wykresie możemy zaobserwować duplikację. Przerwy w linii podobieństwa gatunków mimo wspólnego pochodzenia mogą wynikać, z mutacji punktowych.

3.2. Ewolucyjnie niepowiązanych

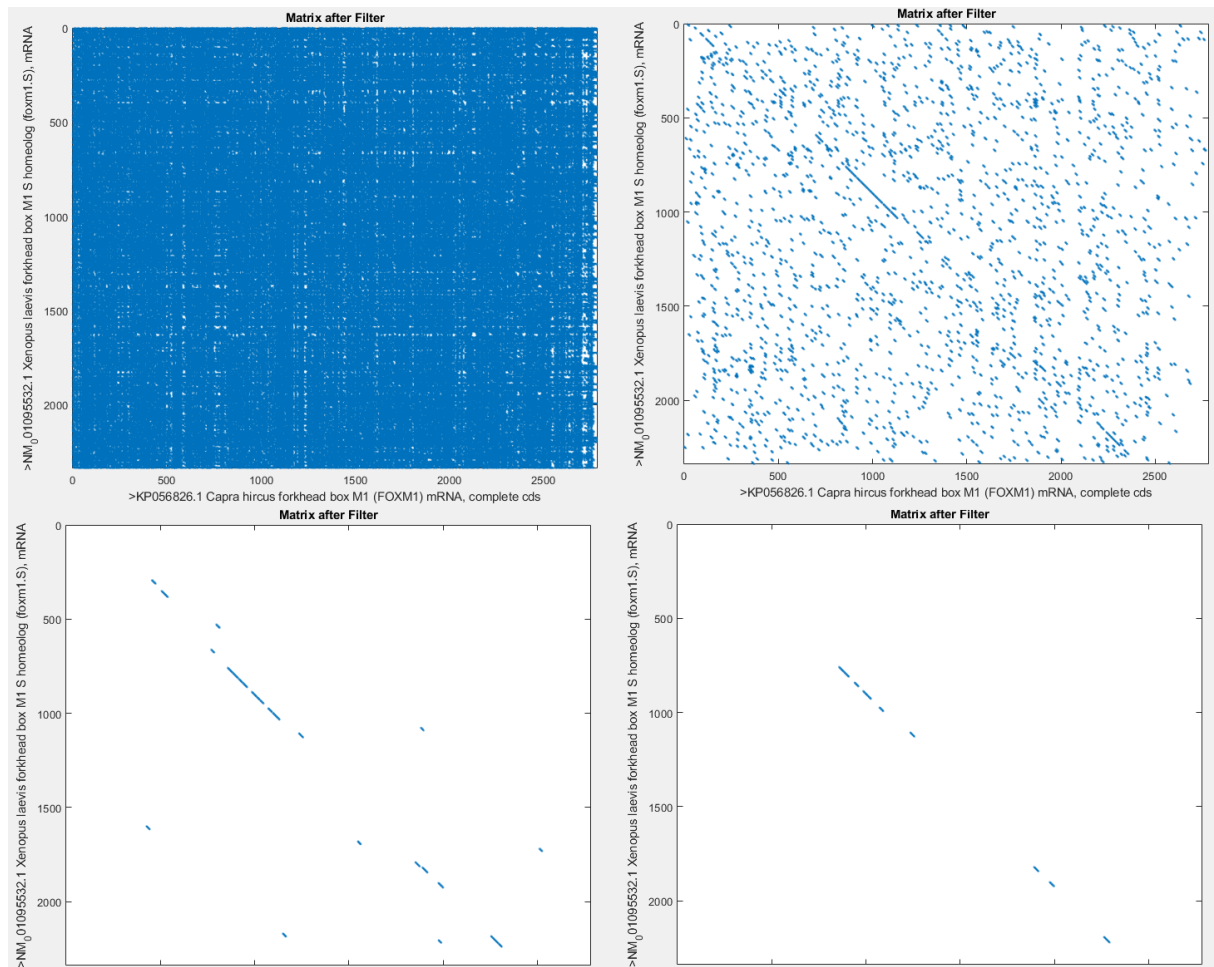
- Porównanie żaby szponiastej z kozą (okno 15, próg 3).

Rysunek 4 Macierz kropkowa wygenerowana dla żaby szponiastej (oś y) oraz kozy (oś x)

Jak zauważamy na powyższym wykresie, w przypadku tych dwóch gatunków, wykres pokrywa się w znacznie mniejszym stopniu, niż poprzednio interpretowane pary. Zauważamy, że przekątna jest zgodna tylko w niewielkich fragmentach, co oznacza, że organizmy te są spokrewnione w bardzo niewielkim stopniu.

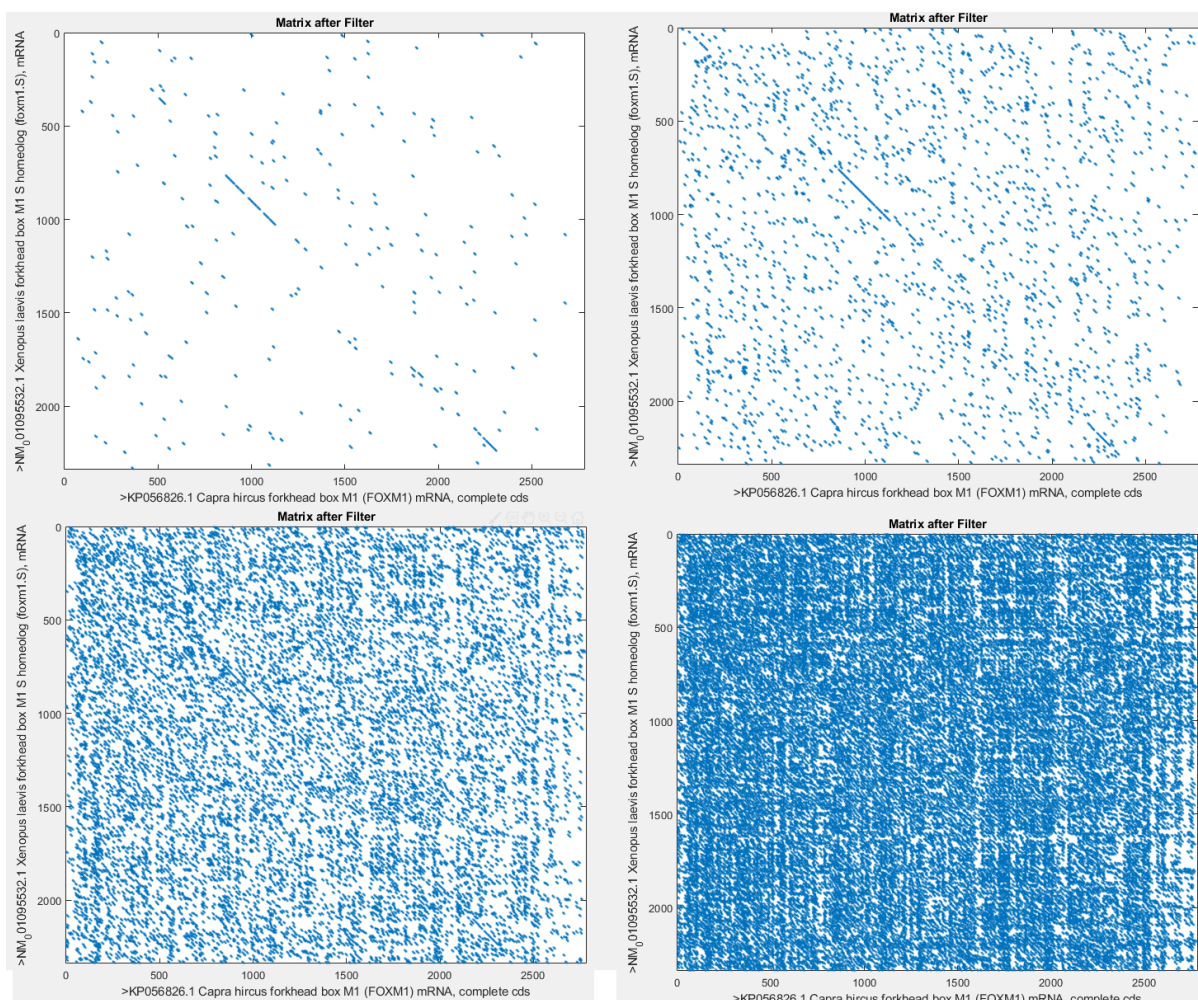
- Porównanie wykresów przy różnych wielkościach okna 5,10,15,20

Rysunek 5 Wygenerowane macierze kropkowe dla żaby szponiastej i kozy, przy różnych rozmiarach okna i jednym progu błędu.

W lewym górnym rogu widzimy wykres dla okna o rozmiarze 5, następnie po prawej okno =10. Na lewym dolnym rogu widzimy macierz kropkową dla okna =15, ostatnia macierz została wygenerowana dla okna =20. Jak zauważamy na powyższym obrazku, na czytelność wykresu i ilość wyświetlonych sekwencji zgodnych ma wpływ rozmiar okna. Im większe okno, tym mniej sekwencji zostanie zaprezentowanych. Wszystkie powyższe macierze zostały wygenerowane dla takiej samej wartości progu błędu.

- Porównanie macierzy dla różnych progów błędu (1,2,3,4). W porównaniu użyto okna o rozmiarze 10.

Rysunek 6 Wygenerowane macierze kropkowe dla żaby szponiastej i kozy, przy takich samych rozmiarach okna i różnych progach błędów.

Kolejno w lewym górnym rogu widzimy macierz dla progu błędu = 1, następnie po prawej stronie próg 2. W lewym dolnym rogu próg 3 i ostatecznie w prawym dolnym rogu macierz dla progu błędu = 4.

Jak widzimy, jednoznacznie możemy stwierdzić, że na jakość czytelności takiej macierzy ma wpływ próg błędów. Wynika to z faktu, że im więcej może być „błędnych” par w ramach jednej przekątnej okna, tym więcej takich par zostanie zaznaczonych na przefiltrowanym wykresie.